

pesconf.nuczu.edu.ua

ПРОБЛЕМИ
НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ

Civil Security
Цивільна безпека

International Scientific
Applied Conference
"PROBLEMS
OF EMERGENCY SITUATIONS"

Chemical Technology and Engineering
Хімічна технологія та інженерія

Physics and Materials Science
Фізика та матеріалознавство

Applied Geometry, Engineering Graphics and Information Technology
Прикладна геометрія, інженерна графіка та інформаційні технології

Cherkasy

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Міжнародна
науково-практична конференція

**Проблеми
надзвичайних
ситуацій**

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Черкаси
21 травня 2026 року

Редакційна колегія

Ігор ТОЛОК, к.пед.н., доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України, Національний університет цивільного захисту України;

Юрій БОГУРСЬКИЙ, начальник Управління освіти, науки та спорту Державної служби України з надзвичайних ситуацій;

Олександр ДЖУЛАЙ, к.т.н., доцент, Національний університет цивільного захисту України;

Євгеній РИБКА, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Роман ПОНОМАРЕНКО, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Руслан МЕЛЕЩЕНКО, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Олександр ПОПОВ, д.т.н., професор, член-кореспондент Національної академії наук України, Центр інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів атомної енергетики Національної академії наук України;

Валентин МЕЛЬНИК, к.т.н., доцент, Національний університет цивільного захисту України;

Володимир АНДРОНОВ, д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Національна академія Національної гвардії України;

Василь ПЕТРУК, д.т.н., професор, Заслужений природоохоронець України, Вінницький національний технічний університет;

Jenq-Renn CHEN, PhD, Professor, National Kaohsiung University of Science and Technology (Taiwan);

Юрій ОТРОШ, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Andy DUNCAN, International Committee of the Red Cross (Switzerland);

Юлія ДАНЧЕНКО, д.т.н., професор, Національна академія Національної гвардії України;

Wolfgang Karl-Heinz REICH, Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (Czech Republic);

Вадим НІЖНИК, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Luca ROMANO, Avvocato dell'Atomo (Italy);

Оксана КИРИЧЕНКО, д.т.н., професор, Національний університет цивільного захисту України;

Dieter ROTHBACHER, CBRN Protection GmbH (Austria);

Микола СУР'ЯНИНОВ, д.т.н., професор, Одеська державна академія будівництва та архітектури;

Erika SUZUKI, Gamma Reality Inc. (USA);

Konstantinos SOTIRADIS, Institute of Theoretical and Applied Mechanics of the Czech Academy of Sciences (Czech Republic);

Андрій БАМБУРА, д.т.н., професор, ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»;

Oksana TELAK, DSc, Main School of Fire Service (Poland);

Марія БАРАБАШ, д.т.н., професор, ТОВ «ЛІРА-САПР», Державне некомерційне підприємство «Державний університет «Київський авіаційний інститут»;

Oleh TURUTANOV, PhD, Comenius University (Slovakia);

Сергій БЛИК, д.т.н., професор, Київський національний університет будівництва і архітектури;

Денис ГРЕЦЬКИЙ, к.т.н., доцент, Черкаський державний технологічний університет;

Василь ГОЛІНЬКО, д.т.н., професор, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»;

Олександр ГОЛОДНОВ, д.т.н., професор, Національний авіаційний університет;

Rajnai ZOLTÁN, DSc, Professor, Óbuda University (Hungary);

Богдан ДЕМЧИНА, д.т.н., професор, Національний університет «Львівська політехніка»;

Laura COCHRANE, Emergent Countermeasures International Limited Company (United Kingdom);

Lucia FIGULI, PhD., Armed Forces Academy of General Milan Rastislav Štefánik (Slovakia);

Андрій КОНДРАТЬЄВ, д.т.н., професор, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова.

Відповідальний секретар: **Ніна РАШКЕВИЧ**, PhD, Національний університет цивільного захисту України.

Секретарі: **Ірина МЕЛЬНИК**, **Едуард ШОЛОКОВ**, **Владислав ЛОМАКІН**, **Вікторія ДАГІЛЬ**, **Людмила АНДРЕЄВА**, Національний університет цивільного захисту України.

Problems of Emergency Situations: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 566 с.

У збірнику включено матеріали міжнародної науково-практичної конференції «**Problems of Emergency Situations**», яка відбулася на базі Національного університету цивільного захисту України, за такими тематичними напрямками: запобігання надзвичайним ситуаціям; моніторинг та управління у сфері цивільного захисту; реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків; хімічні технології та інженерія, радіаційний та хімічний захист; екологічна безпека та охорона праці.

Рекомендовано до друку вченою радою навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки (протокол № 3 від 24.03.2026 р.).

Шановні колеги та колежанки!

Вітаю всіх із відкриттям Міжнародної науково-практичної конференції «**Problems of Emergency Situations**».

Маю приємну нагоду привітати від імені наукових та науково-педагогічних працівників Національного університету цивільного захисту України всіх учасників наукового форуму, який вже 7-й рік поспіль проводиться в стінах нашого закладу вищої освіти.

У сучасних умовах перед підрозділами ДСНС постають складні й багатогранні завдання, пов'язані, на жаль, із високим ризиком для життя. Докладаючи максимум зусиль, рятувальники на всіх напрямках своєю щоденною працею доводять, що людське життя є найвищою цінністю, особливо в час, коли агресор нещадно руйнує все навколо.

Наш захід, без сумніву, відповідає викликам сьогодення. Питання, винесені на обговорення у межах конференції, є актуальними, пріоритетними та суспільно значимими.

Маю надію, що наша конференція зробить вагомий внесок у розвиток пріоритетної для України рятувальної справи.

Традиційними стали доповіді, присвячені питанням запобігання надзвичайним ситуаціям, науково-практичним аспектам моніторингу та управління у сфері цивільного захисту, реагуванню на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків, хімічним технологіям та інженерії, радіаційному й хімічному захисту, екологічній безпеці та охороні праці. Адже багатьох надзвичайних ситуацій можна було б уникнути або зменшити їхні наслідки за умови використання сучасних методів та засобів запобігання.

Приємно відзначити участь у конференції та всебічну підтримку наших колег Азербайджанської Республіки, Чеської Республіки, Словацької Республіки, Республіки Польща, Швейцарської Конфедерації та Королівства Іспанія.

Бажаю всім учасникам Міжнародної науково-практичної конференції «**Problems of Emergency Situations**» міцного здоров'я, родинного затишку, творчої наснаги та вагомих професійних здобутків. Нових відкриттів, успішної реалізації наукових ідей та натхнення для подальшої праці задля добробуту українського народу й процвітання України.

Разом до Перемоги! Слава Україні!

Ректор Національного університету
цивільного захисту України,
генерал-майор

Ігор ТОЛОК

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ: ЗАХИСТ ДОВКІЛЛЯ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ (2022–2026)

*Несен І. О., PhD,
Бакушина К. С.*

Національний університет цивільного захисту України

Екологічна безпека є важливою складовою національної безпеки та передбачає такий стан довкілля, за якого мінімізуються ризики для життя і здоров'я населення, а також забезпечується збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь. У сучасних умовах екологічна безпека розглядається як результат ефективної державної екологічної політики, системного моніторингу стану навколишнього природного середовища та впровадження принципів сталого розвитку в усі сфери господарської діяльності. Вона охоплює попередження техногенних аварій, зниження рівня забруднення повітря, води й ґрунтів, раціональне використання природних ресурсів і збереження біорізноманіття.

Захист довкілля безпосередньо пов'язаний із забезпеченням громадського здоров'я. Забруднення атмосферного повітря твердими частинками, оксидами азоту, сірки та іншими токсичними речовинами спричиняє зростання респіраторних і серцево-судинних захворювань. Погіршення якості питної води підвищує ризик інфекційних і хронічних хвороб, а деградація ґрунтів впливає на безпечність харчових продуктів. У наукових дослідженнях останніх років наголошується на необхідності інтегрованого підходу до управління екологічними ризиками та формування системи екологічного моніторингу як основи профілактики негативного впливу на здоров'я населення [1].

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну у 2022 році суттєво загостило проблему екологічної безпеки. Бойові дії спричинили руйнування промислових підприємств, складів пально-мастильних матеріалів, об'єктів енергетики та інфраструктури, що супроводжувалося масштабними викидами забруднюючих речовин у повітря, ґрунти та водні об'єкти. За офіційними даними Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, зафіксовано тисячі випадків шкоди довкіллю, а загальна сума збитків постійно зростає [2]. Особливо значними стали наслідки руйнування Каховська ГЕС у 2023 році, що призвело до масштабного затоплення територій, втрати екосистем, загибелі біорізноманіття та погіршення якості води у басейні Дніпра [3]. Ця подія спричинила додаткові санітарно-епідеміологічні ризики, проблеми з доступом до питної води та зниження якості сільськогосподарських земель. Водночас значні площі територій залишаються забрудненими вибухонебезпечними предметами та продуктами горіння боєприпасів, що створює довготривалі екологічні та медичні загрози.

Аналітичні матеріали United Nations Environment Programme підтверджують, що воєнні дії в Україні мають довгостроковий негативний вплив на екосистеми, клімат та здоров'я населення, а процес відновлення потребує комплексних програм екологічної реабілітації [4]. У цьому контексті особливого значення набувають питання екологічного аудиту пошкоджених територій, рекультивації земель, модернізації систем водоочищення та впровадження принципів «зеленої» відбудови.

Таким чином, екологічна безпека в умовах воєнного стану є стратегічним напрямом державної політики, що поєднує природоохоронні та медико-соціальні аспекти. Захист довкілля та здоров'я людини потребує системних рішень, належного фінансування, міжнародної підтримки та впровадження сучасних екологічних стандартів. Лише комплексний підхід до подолання наслідків воєнної агресії дозволить забезпечити сталий розвиток та безпечне середовище для життя населення України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Polukarov, Y., Kachynska, N., Polukarov, O., Zemlyanska, O., Mitiuk, L. (2024). Impact of the full-scale war in Ukraine on the environment: environmental damage assessment. *Journal of Environmental Science & Policy*.
2. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Офіційні матеріали щодо фіксації та оцінки збитків довкіллю, завданих внаслідок збройної агресії РФ проти України (2022–2026). Офіційний вебсайт. URL: <https://mepr.gov.ua>
3. United Nations Environment Programme. Rapid Environmental Assessment of Kakhovka Dam Breach, Ukraine. Nairobi, 2023.
4. United Nations Environment Programme. Ukraine: Environmental Impact Assessment Updates (2022–2025). Nairobi, 2025.

Войналович О. В., Хмельовський В. С., Мотрич М. М., Тимочко В. О.	
Дослідження небезпек і професійних ризиків на механізованих процесах у тваринництві.....	437
Гембара Т. В.	
Розрахункові методи та технічні засоби контролю концентрації вуглекислого газу в приміщеннях з системою припливно-витяжної вентиляції.....	439
Голобородько Є. М., Цимбал Б. М.	
Управління психосоціальними ризиками рятувальників у надзвичайних ситуаціях воєнного та техногенного характеру	441
Горишев Д. М.	
Оцінювання руйнування водних ресурсів Лівобережної України	443
Єгорченкова Т. Д., Цимбал Б. М.	
Людський фактор у порушеннях вимог охорони праці під час ліквідації наслідків бойових дій.....	445
Іваненко В. С.	
Вплив блекаутів на ментальне здоров'я та механізми адаптації	447
Коваленко О. С.	
Дослідження річки Сіверський Донець на ділянці смт. Печеніги – м. Харків.....	449
Краснов В. А., Раїкевич Н. В.	
Підходи до оцінювання техногенно-екологічних наслідків ракетно-артилерійських уражень.....	452
Кузьменко О. В., Цимбал Б. М.	
Вплив тривалих надзвичайних навантажень на професійну надійність та безпеку персоналу ДСНС.....	454
Купріяшкіна О. В., Крусір Г. В., Мальований М. С., Кочубей В. В., Соколова Т. І.	
Інструментальні дослідження модифікаційних змін біочарів з рисового лушпиння.....	456
Курепін В. М.	
Інтегровані підходи до управління безпекою та здоров'ям персоналу підприємств в умовах воєнного стану	458
Курільчук К. А., Степаненко В. О.	
Психологічна стійкість персоналу ОПН як чинник запобігання помилкам, спричиненим людським фактором	460
Лінчевський Є. А., Кириченко О. В., Школяр Є. В.	
Чинники вразливості та механізми стабілізації критичної транспортної інфраструктури України	462
Луценко Т. О.	
Правові аспекти встановлення факту вчинення екологічного правопорушення.....	464
Луцик В. В., Цимбал Б. М.	
Професійні ризики рятувальників ДСНС України при роботі на проїзній частині та шляхи їх мінімізації	466
Матухно В. В.	
Підвищення рівня охорони праці піротехнічних підрозділів шляхом використання боді-камер під час оперативного розмінування	468
Мусієнко А. С., Юрченко В. О.	
Екологічні наслідки лісових пожеж для системи ліс-агрolandшафт-населений пункт	470
Мусич О. Г., Зубко О. В., Гузій С. Г.	
Біопошкодження полімерів мікроміцетами. екологічний аспект	472
Несен І. О., Бакушина К. С.	
Екологічна безпека в умовах війни: захист довкілля та здоров'я людини в Україні (2022–2026)	474
Отрош В. Ю., Раїкевич Н. В., Михайлюк Г. О.	
Сучасні підходи до забезпечення екологічної та техногенної безпеки в містобудуванні.....	476

Паламарчук В. Є.	
Механізми збереження продуктивності аграрних підприємств під впливом руйнувань, інфляції та блекаутів.....	478
Педан А. В., Рибка Є. О.	
Екологічні наслідки воєнного впливу на річку Оскіл та напрями її ревіталізації	480
Пеліхатий А. В.	
Роль професійної ідентичності та відданості землі у формуванні мотивації аграріїв під час війни	483
Петрищев А. С., Кравченко Н. Ю.	
Вплив забруднення від транспорту на навколишнє середовище та безпеку життєдіяльності людини	485
Присяжнюк В. В., Семичаєвський С. В., Осадчук М. В., Якіменко М. Л., Свірський В. В., Тимошенко О. М.	
Про розроблення національних стандартів України на каски пожежника та рятувальника.....	487
Присяжнюк В. В., Семичаєвський С. В., Якіменко М. Л.	
Обґрунтування необхідності контролю ергономічних показників якості захисного спорядження пожежника.....	490
Проскурнін О. А., Василенко С. Л., Комариста Б. М., Дем'янова О. О., Крусір Г. В., Цапко Н. С.	
Оцінка стану водних об'єктів у зоні дії аварії за інтегральними показниками.....	492
Райко З. Д., Сосновська А. В., Мітюк Л. О.	
Хімічна небезпека у поліграфічному виробництві як складова системи цивільного захисту	494
Римар Т. І., Сушко Н. С.	
Оцінювання необхідної теплоізоляції одягу для підтримання теплового балансу організму працівників в умовах холоду	496
Сіпко А. А., Титаренко О. В.	
Оцінка ризиків та управління безпекою праці особового складу при проведенні аварійно-рятувальних робіт у задимлених приміщеннях	498
Смирнов О. М.	
Утилізація 122-мм реактивних снарядів 9М22У є важливим кроком для попередження надзвичайних ситуацій у місцях їх зберігання	500
Титаренко О. В., Сіпко А. А.	
Підбір засобів індивідуального захисту органів дихання на основі фільтрувального респіратора	502
Товарянський В. І., Радзіонов К. С.	
Лісові пожежі як чинник екологічних загроз в умовах війни	504
Хром'як У. В., Мільчаковський І. М.	
Фізико-хімічні показники питної води у колодязях селищ Комарівка та Підлиман Харківської області.....	506
Черненко О. М., Вовк Н. П., Дячкова О. М.	
Організація охорони праці в закладах освіти	508
Шароватова О. П.	
Проблемні аспекти розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій в реаліях сучасної України	510
Шевчук В. М., Підгайчук С. Я., Машиовець Н. С.	
Охорона праці як складова особистої безпеки в Державній прикордонній службі України	512

Шестопалов О. В., Босюк А. С., Шкон А. О., Куліні С. С., Хан Цзі	
Інтенсифікація реагентного очищення стічних вод від завислих речовин у модульних енергоефективних установках	514
Ямпольський Е. О., Босюк А. С.	
Вплив токсичних складових зруйнованих будівель на ґрунтово-водні системи в умовах війни.....	516
Яценко Я. В., Колесніченко О. В., Каверин К. О., Бондаренко О. П.	
Видовий склад рослин для садів на штучних основах в місті Києві.....	518
Bryhada O. V.	
Occupational injuries during work in confined spaces of sewerage systems.....	520
Ivashchenko M. Yu.	
Psychosocial risks and mental health of construction workers	522
Kondratenko O. M., Umerenkova K. R., Koloskov V. Yu., Koloskova H. M., Lytvynenko O. O.	
Determination of the heat capacity, enthalpy and entropy of the nitrogen as a working body of a piston cryoengine as ecological and technogenic safety product of sorption metal hydride technologies.....	524
Kondratenko O. M., Umerenkova K. R., Koloskov V. Yu., Lytvynenko O. O., Borysenko V. H.	
Inversion of isotopic effect in mathematical modelling of phase diagrams in LaNi ₅ -H ₂ (D ₂) metalhydride sorbtion system as aspect of technogenic and ecological safety	526
Shvets G. S., Andronov V. V., Danchenko Yu. V., Olijnyk H. S., Kornyska L. A.	
Steam-thermal modification of hemp fiber to improve the performance properties of textile packaging.....	528
Starodub Yu., Mykhalichko B., Kuplyovskyi B., Polcik H., Hushchak R., Lykhodid K.	
Modeling of geo-physical and chemical parameters of hydroobjects of the waterway from the baltic sea to the Black sea	530
Borsuk O. V., Kalchenko Ya. Yu., Oliinyk V. V., Kostyrka O. V.	
Investigation of the behavior of steel I-beams with mineral wool fire insulation cladding during fire exposure	532
Haidai O.I., Borsuk O.V., Oliinyk V.V.	
Model of cooling the wall of a vertical steel tank by a water film flowing down its surface	534
Sviatchenko A. O., Kostyrka O. V.	
Improving the effectiveness of early fire detection at critical infrastructure facilities	536
Вайда Т. С.	
Застосування термобаричних гранат під час загальновійськового чи поліцейського бою в умовах війни: особливості дії боєприпасу та захист від нього	538
Закарлюка А. П., Дурєєв В. О.	
Моделювання роботи теплового пожежного сповіщувача з термістором	540
Кривешико А. М., Дурєєв В. О.	
Вибір гідравлічних параметрів системи водяного пожежогасіння	542
Мірошниченко Д.Ю., Дурєєв В. О.	
Схема управління виконавчим пристроєм адаптивної системи протипожежного захисту	544
Радєв Д.К., Шиняєв Д.С., Костирка О.В.	
Удосконалення автоматичного контролю пожежонебезпечних параметрів у системах протипожежного захисту	546
Тищенко Є. О., Куценко М. А., Маладика Л. В., Котляр Д. О.	
Багатофункціональна лабораторна установка та методика визначення вогнегасної ефективності порошків та аерозолей	548

Наукове видання

«Problems of Emergency Situations»

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
21 травня 2026 року*

Problems of Emergency Situations: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси: Національний університет цивільного захисту України, 2026. 566 с.

*За зміст вміщених у збірник матеріалів
персональну відповідальність несуть автори*

Відповідальний за випуск Ю. А. Отрош, Н. В. Рашкевич
Технічні редактори Н. В. Рашкевич, Л. І. Андрєєва, І. В. Мельник, Е. Е. Щолоков

Підписано до друку 24.03.2026 Формат А4 (60 x 84 1/8)
Гарнітура Times New Roman.
Обл.-вид. арк. 37,31. Ум. друк. арк. 64,75

Надруковано ФОП» Супрун Т. О.
Дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі
23.09.2024 р. № 201035000000647670
Україна, 61007 м. Харків, вул. Миру, 32.
Тел. 096 132 53 75

